

Sygn. akt

III AUa 98/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **24 kwietnia 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż (spr.) SSA Urszula Kocylowska
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **24 kwietnia 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. O.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **30 października 2012 r.** sygn. akt **IV U 974/12**

zmienia zaskarżony wyrok o tyle , że oddala odwołanie wnioskodawczyni A. O.w części dotyczącej podlegania ubezpieczeniom społecznym – emerytalnemu , rentowemu i wypadkowemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej

w okresach od : dnia 4 maja 2005 r. do 11 maja 2005 r. oraz od 17 maja

2005 r. do 23 sierpnia 2005 r.

Sygn. akt III AUa 98/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z dnia 16 kwietnia 2012 r. stwierdził, że wnioskodawczyni A. O. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom – emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 24 grudnia 2004 r. do 2 stycznia 2005 r., od 4 maja 2005 r. do 23 sierpnia 2005 r. i od 24 października 2005 r. do 30 października 2005 r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że zgodnie z przepisami powołanymi w decyzji w stanie prawnym obowiązującym do 19 września 2008 r., a więc obejmującym sporny okres, osoba prowadząca pozarolniczą działalność podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności od dnia zaprzestania jej wykonywania. W przypadku gdy osoba prowadząca pozarolniczą działalność spełnia warunki do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z kilku tytułów występuje zbieg tytułów ubezpieczeń. Zaś osoba prowadząca działalność gospodarczą, spełniająca jednocześnie warunki do objęcia ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi z tytułu stosunku pracy, z którego osiąga przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia, jest obowiązkowo obejmowana ubezpieczeniami społecznymi tylko ze stosunku pracy. Ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia działalności mają wówczas charakter dobrowolny natomiast obowiązkowo podlega się tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu. Z posiadanych przez Zakład danych wynika, że z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności zarejestrowanej w organie ewidencyjnym wnioskodawczyni zgłosiła się do ubezpieczenia zdrowotnego od 1 lipca 2004 r. do 23 sierpnia 2005 r. oraz od 24 października 2005 r. do 30 października 2005 r. Jednocześnie zgłoszona była do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę od 27 maja 2004 r. do 23 grudnia 2004 r., od 1 listopada 2004 r. do 29 października 2005 r., od 3 stycznia 2005 r. do 3 maja 2005 r. i od 18 marca 2004 r. do 8 kwietnia 2004 r. o od 14 kwietnia 2004 r. do 27 maja 2004 r., przy czym od 1 listopada 2004 r. do 29 października 2005 r. w niepełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem niższym niż minimalne ustalone w tym okresie. Wobec powyższego w okresach, gdy z tytułu zatrudnienia w/w nie osiągnęła wymaganych kwot powstał obowiązek ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Od powyższej decyzji wnioskodawczyni wniosła odwołanie w którym kwestionowała jej zasadność i podniosła, że w 2006 r. ZUS prowadził wobec niej postępowanie mające na celu wyjaśnienie zaległości na jej koncie ubezpieczeniowym i wtedy przedstawiła wszystkie wymagane dokumenty i uregulowała zobowiązanie.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z tych samych przyczyn, które stanowiły podstawę wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 30 października 2012 r. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 16 kwietnia 2012 r. w ten sposób, że stwierdził, iż wnioskodawczyni nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresach od dnia 24 grudnia 2004 r. do 2 stycznia 2005 r., od 5 maja 2005 r. do 23 sierpnia 2005 r. i od 24 października 2005 r. do 30 października 2005 r.

Rozpoznając odwołanie Sąd ustalił, że A. O. od 2 kwietnia 2004 r. zgłosiła prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą „(...)”.

Od 18 marca 2004 r. do 8 kwietnia 2004 r. i od 14 kwietnia 2004 r. do 27 maja 2004 r. zatrudniona była w „(...)” i zgłoszona do ubezpieczeń społecznych.

Następnie zgłoszona została do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych w systemie pracowniczym od 27 maja 2004 r. do 23 grudnia 2004 r., kiedy to zatrudniona była w pełnym wymiarze czasu pracy w „(...)”

Od 1 listopada 2004 r. do 29 października 2005 r. zatrudniona była w niepełnym wymiarze czasu pracy w „(...)”.

Następnie od 3 stycznia 2005 r. do 3 maja 2005 r. pracowała w „(...)” w wymiarze pełnego etatu.

W 2004 r. A. O. prowadziła działalność gospodarczą w niewielkim zakresie i przez niedługi okres czasu tuż po jej zarejestrowaniu.

W zeznaniu podatkowym o wysokości osiągniętego dochodu PIT – 36 za ten rok wykazała dochód w wysokości 520,48 zł, zaś za kolejny rok 2005 – 1.101,47 zł.

W 2005 r. bowiem, w okresie od 12 maja do 16 maja przebywała w Szpitalu (...) w R., w dniu 15 lipca 2005 r. doznała skręcenia stawu skokowego lewego, a następnie w dniu 31 sierpnia 2005 r. ponownego skręcenia stawu skokowego lewego. Poddana została rehabilitacji w tym również od 4 do 29 listopada 2005 r. w ramach skierowania przez ZUS do (...)w Szpitalu (...) w R..

W dniu 26 sierpnia 2005 r. zgłosiła w (...)

w R. zawieszenie działalności gospodarczej od 24 sierpnia do 31 października 2005 r. w związku z chorobą.

Dalej Sąd ustalił, że pierwszy ze spornych okresów przypada od 24 grudnia 2004 r. do 2 stycznia 2005 r. Ustało wówczas z dniem 23 grudnia 2004 r. jej pracownicze podleganie ubezpieczeniu z tytułu zatrudnienia w „(...)”, a następnie dopiero od 2 stycznia 2005 r. rozpoczęła pracę w „(...)”.

Nie podlegała też wówczas ubezpieczeniu pracowniczemu w „(...)” S.A., gdyż zatrudniona była w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Powstał wtedy dla wnioskodawczynie obowiązek ubezpieczeń społecznych w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Jednakże okres ten przypada na okres świąteczny i dlatego Sąd uznał, że wówczas wnioskodawczynie nie prowadziła działalności gospodarczej.

W ocenie Sądu również w drugim ze spornych okresów przypadających od 14 maja 2005 r. do 23.08.2005 r. wnioskodawczynie nie prowadziła działalności gospodarczej, gdyż w okresie od 12 maja do 16 maja przebywała w Szpitalu (...) w R.. Natomiast w dniu 15 lipca 2005 r. doznała skręcenia stawu skokowego lewego, a następnie w dniu 31 sierpnia 2005 r. ponownego skręcenia stawu skokowego lewego i poddana została zabiegom rehabilitacyjnym i w tym miesiącu ze względu na stan zdrowia nie prowadziła działalności gospodarczej.

W trzecim okresie od 24 października do 30 października 2005 r. wnioskodawczynie zgłosiła w Urzędzie Skarbowym zawieszenie prowadzenia działalności gospodarczej.

Brak faktycznego prowadzenia działalności przez A. O.

w spornych w sprawie okresach potwierdza również zaświadczenie z Urzędu Skarbowego z dnia 29 października 2012 r. wskazujące, że w roku 2004 uzyskała dochód z pozarolniczej działalności gospodarczej w wysokości 520,48 zł, zaś w roku 2005 – 1.101,47 zł.

W ocenie Sądu w okresach objętych zaskarżoną decyzją wnioskodawczynie nie prowadziła działalności gospodarczej i nie istniał z tego tytułu obowiązek ubezpieczenia.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia Sąd wskazał przepis art. 477¹⁴ § 2 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie z dnia 30 października 2012 r. zaskarżył pozwany organ rentowy częściowo co do okresu od 4 maja 2005 r. do 11 maja 2005 r. oraz od 17 maja 2005 r. do 23 sierpnia 2005 r., w którym Sąd stwierdził, że wnioskodawczynie nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym – emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu działalności gospodarczej zarzucając w/w wyrokowi naruszenie:

- art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy, w szczególności oparcia się jedynie na oświadczeniu samej wnioskodawczynie, że w okresach tych nie prowadziła działalności gospodarczej, w sytuacji, gdy w okresie tym nie korzystała ze zwolnień lekarskich, nie przedstawiła innych dokumentów świadczących o niezdolności do pracy i jednocześnie nie zgłaszała zawieszenia działalności gospodarczej w Urzędzie Skarbowym,

- art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 t.j.) poprzez ustalenie w okolicznościach tej sprawy, że wnioskodawczynie nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym – emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej pomimo, że brak podstaw do ustalenia, że nie prowadziła wówczas działalności gospodarczej

i wniósł o

zmianę w części wyroku poprzez oddalenie odwołania od decyzji ZUS z dnia 16 kwietnia 2012 r. (...) – w części zaskarżonej.

Według pozwanego organu rentowego w spornych okresach wnioskodawczynie miała aktualny wpis do ewidencji. Istnieje zatem domniemanie, że prowadziła działalność zgodnie z wpisem i to wnioskodawczynie powinna wykazać w sposób niewątpliwy i wiarygodny, że działalności tej wówczas nie prowadziła.

Apelujący zarzucił, że wnioskodawczynie nie przedstawiła dokumentów świadczących o niezdolności do pracy, nie korzystała ze zwolnień lekarskich i nie zgłosiła zaprzestania pozarolniczej działalności.

Sam fakt doznania urazu w dniu 15.07.2005 r. nie przesądza o niezdolności do pracy jaka była wykonywana w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Powyższe uzasadnia wniosek apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego organu rentowego jest uzasadniona i skutkuje wydaniem orzeczenia reformatoryjnego. Uzasadniony jest zarzut apelacji, że zaskarżony wyrok wydany został z naruszeniem prawa materialnego, co odnieść należy do art. 6 ust. 1 pkt 5 i 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska prezentowanego przez Sąd I instancji, że w świetle powyższych przepisów faktyczne przerwy w prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej związane z niezdolnością do pracy osób prowadzących tą działalność stanowią o wyłączeniu obowiązku ubezpieczenia z tak określonego tytułu. Zgodnie bowiem z art. 13 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, której przepisy – co należy podkreślić – mają charakter norm bezwzględnie obowiązujących, wymagającej ścisłej interpretacji – tylko i wyłącznie dwa wskazane tam zdarzenia mogą rodzić przyjęty przez Sąd Okręgowy skutek, a są to zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej oraz zawieszenie wykonywania tej działalności (na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej – tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 210, poz. 1447 ze zm.). Takie sytuacje w okolicznościach rozpoznawanej sprawy w zakresie objętym apelacją nie wystąpiły w odniesieniu do sytuacji wnioskodawczynie A. O.

Również w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się granice czasowe przymusu omawianego rodzaju ubezpieczenia społecznego (por. wyrok SN z dnia 11 stycznia 2005 r. I UK 105/04).

Zauważyć też należy, że ustawodawca z powodu czasowego zaprzestania prowadzenia działalności z powodu choroby nie przewidział zwolnienia z opłaty składek. Art. 18 ust. 10 w związku z art. 9 ustawy z dniem 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) przewiduje uprawnienie do

proporcjonalnego zmniejszenia podstawy wymiaru składek za okres niezdolności do pracy, żeby z tego uprawnienia skorzystać koniecznym jest spełnienie warunków do przyznania zasiłku chorobowego.

Uwzględniając zaś fakt, że w obowiązującym systemie ubezpieczeń społecznych ubezpieczenie chorobowe dla osób prowadzących działalność pozarolniczą jest ubezpieczeniem dobrowolnym (art. 11 ust. 2 ustawy systemowej) uznać należy, że ustawodawca założył wręcz obowiązek opłaty składek w okresie niezdolności do pracy tych ubezpieczonych w sytuacji, gdy nie spełniają oni warunków do przyznania zasiłków chorobowych – w tym więc, gdy nie zgłosili się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w okolicznościach faktycznych sprawy wnioskodawczyni nie obaliła domniemania wynikającego z wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, zgodnie z którym osoba która jest wpisana do ewidencji działalności gospodarczej, zgłosiła zawiadomienie o zaprzestaniu prowadzenia tej działalności powinna być traktowana jako osoba prowadząca tą działalność (por. wyrok SN z dnia 25 listopada 2005 r. I UK 80/05).

Niezależnie od powyższego stwierdzić należy, że również argumenty pozwanego organu rentowego zawarte w apelacji są przekonujące co do tego, że zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw, zważywszy też na profil prowadzonej działalności gospodarczej do przyjęcia, że wnioskodawczyni wykazała, że w spornym okresie nie prowadziła działalności gospodarczej.

Mając powyższe na względzie i na podstawie art. 386 § 1 kpc orzeczono jak w sentencji.

(...)

1. (...),

2. (...).